

**PLAN OPIEKUŃCZO-
WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNY
ŻŁOBKA SAMORZĄDOWEGO
„UŚMIECH MALUCHA”
W KIELCACH**

PLAN OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNY (OWE)
W ŻŁOBKU SAMORZĄDOWYM „UŚMIECH MALUCHA” W KIELCACH

Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny w skrócie OWE, jest kluczowym dokumentem obowiązującym w Żłobku Samorządowym „Uśmiech Malucha” w Kielcach. Dokument ten uwzględnia prawa dziecka (zgodnie z Konwencją o prawach dziecka).

Kluczowe elementy planu OWE:

Podstawa prawna

- 1) Ustawa z dnia 4 lutego 2011 o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U.2025 poz.798 ze zm.)
- 2) Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. (Dz.U.2024 poz. 1882 ze zm.) w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3.
- 3) Konwencja o prawach dziecka, uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r. Polska, ratyfikowana przez Polskę 7 czerwca 1991 r.
 - Art. 2 – prawo do niedyskryminacji. Każde dziecko, niezależnie od rasy, koloru skóry, płci, języka, religii, poglądów politycznych, statusu majątkowego, niepełnosprawności, cenzusu urodzenia, powinno być traktowane równo i sprawiedliwie;
 - Art. 3 – nadrzędność najlepszego interesu dziecka. We wszystkich działaniach dotyczących dzieci należy przede wszystkim uwzględnić ich dobro;
 - Art. 5 – poszanowanie odpowiedzialności, praw i obowiązków rodziców lub opiekunów prawnych odnośnie do zapewnienia dziecku odpowiedniego ukierunkowania i wsparcia w korzystaniu z praw przyznanych mu w Konwencji;
 - Art. 6 – niezbywalne prawo do życia i rozwoju. Każde dziecko ma przyrodzone prawo do życia, a państwo ma obowiązek zapewnić jego przetrwanie i rozwój;
 - Art. 8 – prawo do tożsamości, w tym obywatelstwa, nazwiska, stosunków rodzinnych;
 - Art. 12 – prawo do wyrażania własnych poglądów w sprawach jego dotyczących oraz przyjmowania ich z należytą wagą, stosownie do wieku i dojrzałości dziecka;
 - Art. 13–17 – prawo do swobodnej wypowiedzi, dostępu do informacji, ale też ochrony przed szkodliwymi treściami;
 - Art. 19 – ochrona przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania, złego traktowania lub wyzysku;
 - Art. 23 – prawo dziecka z niepełnosprawnością do pełnego i godnego życia w warunkach honorujących jego godność, umożliwiających osiągnięcie niezależności oraz ułatwiających aktywne uczestnictwo dziecka w życiu społeczeństwa;
 - Art. 24 – prawo do jak najwyższego poziomu zdrowia i udogodnień w zakresie leczenia chorób oraz rehabilitacji zdrowotnej;
 - Art. 27 – prawo każdego dziecka do poziomu życia odpowiadającego jego rozwojowi fizycznemu, psychicznemu, duchowemu, moralnemu i społecznemu;
 - Art. 28 i 29 – prawo do nauki ukierunkowanej na rozwijanie w jak najpełniejszym zakresie osobowości, talentów oraz zdolności umysłowych i fizycznych dziecka;
 - Art. 31 – prawo do wypoczynku i czasu wolnego, do uczestniczenia w zabawach i zajęciach rekreacyjnych, stosownych do wieku dziecka, oraz do nieskrępowanego uczestniczenia w życiu kulturalnym i artystycznym;
 - Art. 34 – prawo do ochrony przed wszelkimi formami wyzysku seksualnego i nadużyć seksualnych.

Wizytówka placówki: Zawiera podstawowe informacje o instytucji.

Harmonogram dnia: Zawiera stałe i zmienne elementy, w tym obowiązkowe wyjścia na świeże powietrze.

Cele ogólne i szczegółowe: Określają kierunek pracy z dziećmi.

Metody i formy pracy: Opisują sposób realizacji celów i zadań.

Planowane aktywności: Wskazują, jakie działania będą podejmowane z dziećmi.

Wsparcie rozwoju:

- Stworzenie optymalnych warunków pobytu dzieciom przez organizację codziennej opieki, która zapewnia respektowanie praw zawartych w Konwencji o prawach dziecka i spełnianie podstawowych potrzeb życiowych – fizjologicznych, potrzeby bezpieczeństwa, potrzeby uwagi i szacunku;
- Stworzenie warunków pobytu wspierających rozwój umiejętności samoregulacji i samodzielności dzieci w zakresie samoobsługi oraz w kontaktach społecznych;
- Wspieranie rozwoju poznawczego, twórczego, umiejętności komunikacji oraz sprawności fizycznej przez stworzenie środowiska edukacyjnego umożliwiającego pełen i harmonijny rozwój.

WIZYTÓWKA

WIZYTÓWKA INSTYTUCJI OPIEKI NAD DZIEĆMI DO LAT TRZECH

NAZWA INSTYTUCJI: ŻŁOBEK SAMORZĄDOWY „UŚMIECH MALUCHA” W KIELCACH

- **Organ Prowadzący:** Gmina Kielce
- **Nr. Wpisu do rejestru:** 3093/Z

LOKALIZACJA: Os. Na Stoku 42 a, 25-437 KIELCE

Żłobek znajduje się na osiedlu Na Stoku w bliskiej odległości od komunikacji miejskiej.

Przed żłobkiem znajdują się miejsca parkingowe, w tym również miejsce dla osób niepełnosprawnych. Budynek posiada pomieszczenia do przechowywania wózków dziecięcych.

KIEROWNICTWO I KONTAKT

Dyrektor: Wiktoria Kozłowska - tel. 41-36-76-330; poczta elektroniczna: dyrektor@zsum.kielce.eu

Osoby do kontaktu:

Urszula Jantura – starszy opiekun - przełożona –tel. 41-36-76-317; poczta elektroniczna: sekretariat@zsum.kielce.eu

Agnieszka Gil– główny księgowy –tel. 41-36-76-324; poczta elektroniczna: ksiegowosc@zsum.kielce.eu

STRUKTURA I ZASOBY:

a) **Liczba miejsc:** 70.

b) Do żłobka przyjmowane są dzieci od ukończenia 20 tyg. życia do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia lub w przypadku gdy możliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym – 4 rok życia.

c) W Żłobku funkcjonuje 3 grupy podzielone ze względu na wiek, tak by dzieci zbliżone wiekowo mogły harmonijnie się rozwijać zgodnie z potencjałem i indywidualnymi predyspozycjami.

Do placówki mogą uczęszczać dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz wymagające szczególnej opieki w zależności od możliwości zapewnienia opieki jakiej wymagają.

d) **Przestrzeń wewnętrzną**

- W Żłobku znajdują się nowoczesne i bezpieczne pomieszczenia, które są dostosowane do potrzeb małych dzieci.
- Wnętrza są jasne, przytulne i estetyczne, co sprzyja dobremu samopoczuciu i pozytywnemu rozwojowi.
- Dzieci mają do swojej dyspozycji atrakcyjne miejsca do zabawy i edukacji adekwatne do ich etapu rozwoju i zainteresowań, np. strefa relaksu i wyciszenia, czytelnica, konstrukcyjno-budowlana, muzyczna, sensoryczna.
- Przestrzeń każdej grupy podzielona jest na oddzielne i przestronne pomieszczenia tj. bawialnia, sypialnia, jadalnia, łazienka oraz szatnia.
- Do żłobka posiłki są dostarczane przez Miejską Kuchnię Cateringową w której przygotowywane są pełnowartościowe i prawidłowo zbilansowane w zależności od wieku dziecka posiłki. Dodatkowo na zlecenie lekarskie uwzględniane są diety eliminacyjne. Jeśli dziecko jest karmione piersią placówka stwarza możliwość karmienia piersią przez mamę z zachowaniem intymności.

e) **Przestrzeń zewnętrzną**

- Budynek żłobka wraz z placem zabaw jest ogrodzony do którego prowadzi zamykana furtka i brama wjazdowa.
- Wejście do budynku jest zamykane i zabezpieczone domofonem przed dostępem osób z zewnątrz.

- Przy drzwiach wejściowych znajduje się podjazd dla wózków.
- Żłobek posiada przestronny ogrodzony plac zabaw, który daje możliwość dzieciom do codziennej zabawy na świeżym powietrzu.
- Plac zabaw jest dobrze zorganizowany i bezpieczny. na którym znajdują się dostosowane do wieku dziecka urządzenia zabawowe oraz wolna , trawiasta przestrzeń do organizowania różnej formy aktywności.

f) Kadra

Nasza kadra to wysoko wykwalifikowane osoby stale podnoszące swoje kwalifikacje, które z pasją i zaangażowaniem pracują z dziećmi. Wspierają ich rozwój motoryczny, intelektualny oraz społeczno-emocjonalny.

Zatrudniony personel opiekuńczy posiada odpowiednie doświadczenie, wiedzę i umiejętności niezbędne do pracy z małymi dziećmi, w tym umiejętność obserwacji i reakcji na ich potrzeby.

CHARAKTER I METODY PRACY

Nasz Żłobek:

- a) Stwarza warunki umożliwiające rozwój dziecka w sferach: fizycznej, zmysłowej, mowy, kojarzenia i pamięci, emocji i uczuć oraz nabywania umiejętności życia codziennego.
- b) Wszystkie działania podejmowane przez personel w naszej placówce mają na celu wyzwalanie w dziecku aktywności, która umożliwi mu poznanie siebie, swoich możliwości oraz otoczenia fizycznego i społecznego.
- c) Zapewnia dzieciom możliwości wspólnej zabawy i nauki w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych pod hasłem "Dziecko zdrowe, bezpieczne i szczęśliwe".
- d) Wspiera w procesie adaptacji do żłobka, np. poprzez pierwszą fazę adaptacji z rodzicem.
- e) Organizuje warsztaty, spotkania i zapewnia bieżącą komunikację z rodzicami na temat rozwoju dziecka.

Żłobek w swojej działalności zapewnia:

- Respektowanie praw dzieci w codziennej pracy żłobka.
- Budowanie przez opiekunki bezpiecznych, opartych na szacunku relacji z dziećmi.
- Wspieranie u dzieci poczucia przynależności i uważności na inne osoby.
- Stwarzanie dzieciom warunków do poznawania i doświadczania otaczającego świata oraz do twórczej ekspresji i kontaktu z różnymi wytworami kultury.
- Tworzenie dzieciom środowiska sprzyjającemu mówieniu, słuchaniu i porozumiewaniu.
- Kształtowanie otoczenia umożliwiającego rozwój sprawności fizycznej dzieci oraz angażowanie zmysłów.
- Stwarzanie dzieciom możliwości do zabaw edukacyjnych we wszystkich obszarach rozwoju.
- Poszanowanie indywidualności dzieci, ich potrzeb -w przypadku dzieci niepełnosprawnych lub wymagających szczególnej opieki, respektuje się ich indywidualny rytm życia dostosowując plan, metody oraz organizację pracy do ich indywidualnych potrzeb i możliwości.

Wszystkie te działania realizujemy w oparciu o różne formy i metody pracy tj.:

- oglądowa oparta na obserwacji i pokazie,
- słowna (słuchanie opowiadań, bajek, nauka wierszyków),
- praktyczna polegająca na przyswajaniu, odkrywaniu, przeżywaniu, działaniu,
- dowolności w zabawie (zabawy indywidualne),
- przemienności zabaw (po spokojnych następują zabawy ożywione),
- stopniowania trudności,
- aprobaty i pochwały,
- metoda odreagowania emocji poprzez zabawę (np. zabawa cicho-głośno),
- Elementy Metoda Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne,
- Elementy Pedagogika zabawy (Klanza)
- Bajkoterapia i muzykoterapia,
- Zajęcia muzyczne - rytmika
- zabawy i ćwiczenia relaksacyjne.

PROGRAMY EDUKACYJNE I OPIEKUŃCZE

Programy edukacyjne, wychowawcze, opiekuńcze realizowane w Naszym żłobku wspierają:

- Rozwoju społeczno-emocjonalny: Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji, samoregulacji, budowania relacji i poczucia własnej tożsamości.
- Rozwoju fizyczny: Wzmacnianie sprawności fizycznej, koordynacji ruchowej i integralności sensorycznej.
- Rozwoju poznawczy: Rozbudzanie ciekawości świata, wytrwałości i umiejętności uczenia się.
- Rozwoju komunikacji: Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych i językowych.
- Rozwoju samodzielności: Wzmacnianie poczucia własnej niezależności i świadomości potrzeb. .

Wszystkie obszary rozwoju dziecka wspomagamy w żłobku wykorzystując m.in. zajęcia sensomotoryczne wspierające rozwój zmysłów, bajkoterapia i muzykoterapia rozwijające wyobraźnię i emocje, zajęcia ruchowe przy muzyce lub gimnastyka, a także zabawy plastyczne, konstrukcyjne które rozwijają kreatywność i małą motorykę. Programy opiekuńcze obejmują natomiast naukę samodzielności w codziennych czynnościach, jak jedzenie, a także zapewnienie bezpieczeństwa, higieny i wsparcia w adaptacji do żłobka.

HARMONOGRAM DNIA

6⁰⁰ – 8³⁰	Schodzenie się dzieci do żłobka. Zabawy indywidualne według inwencji dziecka w strefach tematycznych pod opieką opiekunki.
8³⁰ – 8⁴⁵	Przygotowanie do śniadania. Zabiegi higieniczne i czynności

	samoobsługowe.
8 ⁴⁵ – 9 ⁰⁰	Śniadanie. Karmienie i pomoc przy spożywaniu posiłku. Nauka umiejętności samodzielnego i estetycznego spożywania posiłku.
9 ⁰⁰ – 9 ¹⁵	Czynności higieniczno-sanitarne po posiłku.
9 ¹⁵ – 10 ⁰⁰	Realizacja zadań wychowawczo-edukacyjnych poprzez zabawę. Zabawy wspomagające rozwój w sferze językowej, przyrodniczej, manualnej i muzycznej. Zabawy ruchowe, tematyczne, konstrukcyjne. W zależności od pory roku i pogody spacer, werandowanie najmłodszych dzieci.
10 ⁰⁰ – 10 ¹⁵	Drugie śniadanie.
10 ¹⁵ – 11 ³⁰	Kontynuacja zadań wychowawczo-edukacyjnych poprzez zabawę z całą grupą.
11 ³⁰ – 11 ⁴⁵	Przygotowanie do posiłku. Czynności higieniczne i samoobsługowe.
11 ⁴⁵ – 12 ⁰⁰	Obiad. Karmienie i pomoc w spożywaniu posiłku. Nauka samodzielnego i estetycznego spożywania posiłku.
12 ⁰⁰ – 12 ¹⁵	Przygotowanie do odpoczynku. Zabiegi higieniczne, przebieranie w piżamki.
12 ¹⁵ – 13 ⁴⁵	Czas na odpoczynek i sen.
13 ⁴⁵ – 14 ⁰⁰	Zabiegi higieniczne i pielęgnacyjne.
14 ⁰⁰ – 14 ³⁰	Podwieczorek.
14 ³⁰ – 17 ⁰⁰	Zabawy swobodne dzieci w pod opieką opiekunek. Wspólne sprzątanie Sali. Rozchodzenie się dzieci do domów.

CELE

I. Cel ogólny

Zapewnienie dzieciom w wieku do lat 3 warunków sprzyjających ich wszechstronnemu, harmonijnemu rozwojowi poprzez realizację zadań opiekuńczych, wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających indywidualne potrzeby, możliwości i tempo rozwoju każdego dziecka oraz gwarantujących bezpieczeństwo, stabilność emocjonalną i poszanowanie podmiotowości dziecka.

II. Cele szczegółowe

1. Cele opiekuńcze

- Zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego w czasie pobytu w żłobku.
- Zaspokajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych, z uwzględnieniem indywidualnych rytmów i preferencji dziecka.
- Organizowanie warunków sprzyjających kształtowaniu nawyków związanych z higieną, samoobsługą i kulturą codzienności.
- Wspieranie stopniowego rozwijania samodzielności w czynnościach dnia codziennego.
- Zapewnienie właściwej organizacji dnia, gwarantującej dziecku poczucie stałości i przewidywalności,
- Stosowanie zasad profilaktyki zdrowotnej i pierwszej pomocy,
- Zapewnienie prawidłowego żywienia dzieci zgodnie zobowiązującymi normami

2. Cele wychowawcze

- Wspieranie rozwoju społeczno-emocjonalnego dzieci poprzez kształtowanie umiejętności współdziałania, komunikacji i budowania relacji rówieśniczych.
- Kształtowanie pozytywnego obrazu siebie oraz poczucia własnej wartości.
- Wprowadzanie zasad obowiązujących w grupie i wspieranie dzieci w ich przestrzeganiu.
- Rozwijanie umiejętności adekwatnego wyrażania emocji oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
- Wdrażanie do zachowań prozdrowotnych, estetycznych i społecznie akceptowalnych.

3. Cele edukacyjne (rozwojowe)

- Wspieranie rozwoju mowy i komunikacji poprzez stwarzanie warunków do aktywnego słuchania, naśladowania, wypowiadania się oraz bogacenia słownika.
- Stymulowanie rozwoju poznawczego dzieci poprzez zabawy manipulacyjne, badawcze i konstrukcyjne, ukierunkowane na rozwijanie spostrzegawczości, pamięci, myślenia oraz ciekawości świata.
- Wspieranie rozwoju motoryki dużej i małej poprzez organizowanie różnorodnych aktywności ruchowych i plastyczno-manualnych.
- Rozwijanie kreatywności i ekspresji twórczej dzieci w obszarze muzycznym, ruchowym i artystycznym.
- Tworzenie warunków do samodzielnego działania, eksploracji otoczenia oraz podejmowania inicjatywy.

4. Cele dotyczące współpracy z rodzicami

- Nawiązywanie i utrzymywanie partnerskiej współpracy z rodzicami w zakresie opieki i wychowania.
- Wymiana informacji dotyczących funkcjonowania i rozwoju dziecka w środowisku domowym i żłobkowym.
- Włączanie rodziców w proces wspierania rozwoju dziecka poprzez konsultacje, rozmowy indywidualne oraz działania integracyjne.
- Wspólne opracowywanie i realizacja indywidualnych planów pracy z dziećmi, wymagającymi szczególnego wsparcia.
- Kształtowanie spójności oddziaływań wychowawczych żłobka i środowiska rodzinnego.

METODY

Metody pracy z dziećmi pełnią kluczową rolę w **wspieraniu ich wszechstronnego rozwoju, uwzględniając potrzeby poznawcze, emocjonalne i społeczne**. Właściwie dobrane metody **angażują dzieci w proces nauki, czyniąc go bardziej efektywnym, atrakcyjnym i twórczym**. Przede wszystkim pomagają one rozwijać umiejętności, budować pewność siebie, uczyć współpracy, radzenia sobie z emocjami, a także przygotowywać do przyszłych wyzwań edukacyjnych i życiowych.

Podczas pracy z dziećmi wykorzystuje się różnorodne elementy metod i form pracy dostosowane do możliwości rozwojowych dzieci i ich indywidualnych potrzeb. Stosujemy je, aby rozwój dziecka przebiegał prawidłowo, harmonijnie i wielostronnie.

Metody pracy z dziećmi w żłobku obejmują:

METODY AKTYWIZUJĄCE I ZABAWY

METODA RUCHU ROZWIJAJĄCEGO WERONIKI SHERBORNE

System ćwiczeń opartych na ruchu i dotyku, mający na celu wspieranie rozwoju psychoruchowego, szczególnie dzieci, poprzez budowanie świadomości własnego ciała, przestrzeni i relacji z innymi. Wywodzi się z prostych, naturalnych zabaw, takich jak "baraszkowanie" czy masażyki, i jest stosowana jako metoda ogólnorozwojowa, diagnostyczna i terapeutyczna, między innymi w pracy z dziećmi z różnymi zaburzeniami.

Kluczowe założenia

- **Ruch jako narzędzie:** Głównym nośnikiem rozwoju jest ruch, który służy do komunikacji, wyrażania emocji i budowania relacji.
- **Świadomość:** Metoda skupia się na rozwijaniu świadomości ciała i przestrzeni, a także na budowaniu poczucia bezpieczeństwa i pewności siebie.
- **Relacje:** Kładzie nacisk na budowanie pozytywnych relacji z innymi ludźmi poprzez wspólne ćwiczenia i kontakt.
- **Naturalność:** Ćwiczenia są proste i naturalne, czerpiąc z zabaw ruchowych dzieci z rodzicami.

Cele metody

- **Rozwój psychoruchowy:** Wspomaganie i harmonizowanie rozwoju w sferze fizycznej, poznawczej, emocjonalnej i społecznej.
- **Rozwój świadomości:** Kształtowanie świadomości własnego "ja" poprzez doświadczenie ciała i ruchu.
- **Nawiązywanie więzi:** Budowanie głębokich, pozytywnych relacji z innymi ludźmi, co jest szczególnie ważne dla dzieci z zaburzeniami.
- **Współdziałanie:** Uczenie efektywnej komunikacji i współpracy w grupie.
- **Zaspokajanie potrzeb:** Zaspokajanie naturalnych potrzeb dziecka, takich jak potrzeba ruchu, bliskości i zabawy.

PEDAGOGIKA ZABAWY (METODA KLANZY):

Wspieranie rozwoju dzieci poprzez integrację, aktywizację i kreatywność. Wykorzystuje się w niej zabawy, gry i rytuały, a kluczowym narzędziem jest chusta animacyjna. Metoda kładzie nacisk na dobrowolność uczestnictwa, wykluczenie rywalizacji i rozwijanie komunikacji poprzez ruch, słowo i plastykę.

Kluczowe elementy metody KLANZA

- **Integracja i budowanie relacji:** Gry i zabawy mają na celu ułatwienie wzajemnego poznania, integrację grupy, budowanie zaufania i wzmacnianie więzi rówieśniczych.
- **Aktywizacja i kreatywność:** Metoda stawia na uczenie się poprzez działanie, pobudzanie wyobraźni i kreatywności, wykorzystując ruch, muzykę, tańce, a także inne środki wyrazu.
- **Dobrowolność i brak rywalizacji:** Kluczową zasadą jest dobrowolność uczestnictwa, a zabawy nie opierają się na rywalizacji, ale na współpracy, dostrzeganiu mocnych stron każdego członka grupy i pozytywnym wzmacnianiu aktywności.

- **Atmosfera bezpieczeństwa:** Tworzy się bezpieczne psychicznie i fizycznie środowisko, w którym dzieci czują się akceptowane, co łagodzi lęk przed oceną i porażką.
- **Komunikacja:** Metoda wspiera różne formy komunikacji – werbalną, niewerbalną (ruchem, plastyką) oraz emocjonalną, budując przy tym szacunek i otwartość.
- **Chusta animacyjna:** Jest jednym z głównych narzędzi metody. To duża, kolorowa chusta, która staje się np. balonem, wiatrem, łodzią czy siecią rybacką, wzbogacając zabawy i wyzwalając wyobraźnię.

ZABAWY DYDAKTYCZNE

Zabawy dydaktyczne to specjalnie zaprojektowane aktywności wspierające rozwój poznawczy, emocjonalny, społeczny i motoryczny dzieci. Obejmują one różnorodne formy, takie jak zabawy sensoryczne (np. ugniatanie masy solnej, zabawa piaskiem kinetycznym), manipulacyjno-konstrukcyjne (np. budowanie z klocków, nawlekanie koralików) i muzyczno-ruchowe (np. zabawy przy piosenkach, taniec). Kluczowe jest dostosowanie ich do wieku i zdolności maluchów, aby stworzyć stymulujące środowisko do odkrywania świata.

- **Rozpoznawanie i klasyfikowanie:**
 - Układanie puzzli lub klocków o różnych kształtach i rozmiarach.
 - Segregowanie przedmiotów według koloru, kształtu czy rozmiaru (np. kół, kwadratów, trójkątów).
- **Rozwijanie mowy i percepcji:**
 - Nazywanie przedmiotów, zwierząt i roślin.
 - Oglądanie ilustracji i opowiadanie historii.
 - Naśladowanie dźwięków zwierząt.
 - Rozwiązywanie prostych zagadek i odpowiadanie na pytania.
- **Ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i małej motoryki:**
 - Przesypywanie piasku, kaszy lub grochu łyżeczką do pojemnika.
 - Nawlekanie makaronu na sznurek.
 - Zabawy z masą plastyczną, lepienie z masy solnej lub ugniatanie ciastoliny.
 - Kolorowanie wodnymi flamastrami, które aktywują kolory po kontakcie z wodą.
 - Uczą spostrzegawczości i logicznego myślenia, np. poprzez układanki, domino czy puzzle.

ZABAWY TEMATYCZNE

- **Odgrywanie ról:**
 - Zabawa w strefach np. kuchennej czy w sklep.
 - Zabawa w "dom", często przy użyciu lalek i akcesoriów.
- **Naśladowanie codzienności:**
 - Zabawy "na niby", które pozwalają dzieciom naśladować czynności dorosłych.
 - Używanie bezpiecznych rekwizytów, takich jak atrapy narzędzi czy filiżanek.
- **Rozwijanie umiejętności społecznych:**
 - Nauka współpracy i budowania relacji z rówieśnikami poprzez wspólne zabawy.
 - Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych i pamięci.

ZABAWY BADAWCZE I EKSPERYMENTY

Zaspokajają naturalną ciekawość dzieci i pomagają im poznawać świat przez doświadczenia.

Przykłady takich zabaw to eksperymenty z wodą (przelewanie, obserwowanie, co pływa, a co tonie), zabawy sensoryczne z różnymi materiałami (piasek kinetyczny, pianka, masa solna), a także zabawy z latarką i cieniem czy rozpoznawanie przedmiotów po dotyku lub zapachu. Umożliwiają dzieciom samodzielne odkrywanie świata poprzez doświadczenia i obserwacje.

ZABAWY KONSTRUKCYJNO-PLASTYCZNE

Zabawy konstrukcyjno-plastyczne w żłobku rozwijają motorykę małą, koordynację i kreatywność, a ich przykłady obejmują lepienie z mas plastycznych (plastelina, glina, ciastolina), rysowanie i malowanie (palcami, kredkami, patykami), a także konstruowanie z prostych materiałów. Ważne jest, aby dostosować materiały do wieku, np. używając grubszych kredek czy malując palcami, co pozwala na bezpośredni kontakt z farbą.

Pomysły na zabawy konstrukcyjno-plastyczne w żłobku

Malowanie i rysowanie

- Malowanie palcami lub stopami: Zamiast pędzla, dzieci mogą malować, zanurzając dłonie lub stopy w farbach, co daje im bezpośredni kontakt z kolorem i fakturą.
- Kredki świecowe i kredy: Używanie dużych, łatwych do chwycenia kredek, kredy na chodniku czy patykami na ziemi wspiera rozwój umiejętności chwytania i rysowania linii.
- Malowanie na różnych powierzchniach: Eksperymentowanie z malowaniem na mokrej kartce, folii rozciągniętej między nogami stołu, kamieniach czy orzechach, aby odkrywać nowe efekty.
- Odbijanie przedmiotów: Wykorzystanie do odbijania pomalowanych farbą liści, stóp, dłoni czy pieczętek z ziemniaków.

Lepienie i formowanie

- Masy plastyczne: Lepienie z gotowej ciastoliny, modeliny lub przygotowanej samodzielnie masy solnej lub z ciasta, co ćwiczy precyzyjne zdolności motoryczne.
- Zabawy z gliną: Lepienie z gliny pozwala na rozwijanie mięśni dłoni i zaangażowanie różnych partii mięśni.

Konstruowanie i układanie

- Klocki: Budowanie z klocków wspiera logiczne myślenie i koordynację ręka-oko.
- Układanki: Proste puzzle lub drewniane układanki o kilku elementach pomagają rozwijać precyzję i kontrolę nad dłońmi.
- Przewlekanie: Nawlekanie makaronu na nitkę lub sznurówek przez wycięte kształty stopy ćwiczy precyzję i uczy wiązania.

ZABAWY RUCHOWE I GIMNASTYKA

Wspierają one rozwój koordynacji, równowagi i ogólnej sprawności, a także uczą funkcjonowania w grupie poprzez zabawę, czekanie na swoją kolej, współpracę i nawiązywanie relacji z rówieśnikami. Poprawiają także kondycję, wzmacniają mięśnie i pomagają w przezwyciężaniu lęków i ograniczeń.

Rozwój fizyczny

- **Rozwój motoryczny:** Ćwiczą dużą motorykę, koordynację ruchową, równowagę oraz poczucie rytmu.
- **Sprawność fizyczna:** Wzmacniają ogólną kondycję i wydolność, a także ćwiczą mięśnie brzucha i poprawiają prawidłową postawę ciała.

- **Precyzja:** Rozwijają zręczność rąk i umiejętności manipulacyjne, co ma wpływ na rozwój małej motoryki.

Rozwój społeczny

- **Funkcjonowanie w grupie:** Uczą współpracy, czekania na swoją kolej i dostosowywania się do zasad gry.
- **Budowanie relacji:** Pomagają budować więzi z rówieśnikami i nawiązywać nowe kontakty.
- **Empatia i integracja:** Rozwijają empatię i umiejętność odczytywania emocji innych dzieci.

Rozwój poznawczy

- **Percepcja:** Umożliwiają zdobywanie nowych doświadczeń, co stymuluje rozwój poznawczy i zwiększa poczucie pewności siebie.
- **Koncentracja i refleks:** Wspierają koncentrację i refleks, a także pomagają w nauce rozpoznawania kolorów i kształtów.
- **Kreatywność i ekspresja:** Dają możliwość wyrażania siebie poprzez taniec, śpiew i inne formy ruchu.

ZABAWY MUZYCZNO-RYTMICZNE

Wspierają rozwój fizyczny (koordynacja, sprawność), umysłowy (koncentracja, pamięć, myślenie) i emocjonalno-społeczny (wyrażanie emocji, samoocena, współpraca) poprzez angażujące zabawy z muzyką, ruchem i prostymi instrumentami. Pomagają budować więź, poczucie bezpieczeństwa i zachęcają do kreatywności.

Rozwój fizyczny

- **Koordynacja ruchowa:** Ćwiczenia rytmiczne, takie jak klaskanie, tupanie czy taniec, pomagają dzieciom koordynować ruchy z rytmem, co rozwija ich sprawność i zwinność.
- **Motoryka:** Zabawy z instrumentami, chustami animacyjnymi i ruchem wspierają rozwój ruchowy i sensoryczny.

Rozwój umysłowy

- **Koncentracja i pamięć:** Muzyka stymuluje mózg, a rytmiczne zabawy pomagają ćwiczyć koncentrację i pamięć.
- **Zdolności poznawcze:** Dzieci uczą się rozpoznawać różne dźwięki (np. wysokie/niskie, głośne/ciche) i reakcja na nie, co rozwija ich percepcję.
- **Rozwój mowy:** Śpiewanie prostych piosenek i rymowanek wspomaga rozwój słownictwa, artykulacji i pamięć tekstów.

Rozwój emocjonalny i społeczny

- **Wyrażanie emocji:** Muzyka i rytm dają dzieciom naturalny sposób na wyrażanie radości, smutku czy złości, co jest kluczowe dla ich rozwoju emocjonalnego.
- **Pewność siebie:** Uczestnictwo w grupowych zabawach muzycznych, takich jak śpiewanie w kółku, buduje pewność siebie i poczucie przynależności.
- **Współpraca:** Wspólne muzykowanie i zabawy grupowe uczą dzieci interakcji z innymi, pracy w grupie i budują relacje.
- **Bezpieczeństwo:** Muzyczne powitania i rytuały dnia budują poczucie bezpieczeństwa i stabilności.

Kreatywność i autoekspresja

- **Rozwój wyobraźni:** Muzyka pobudza wyobraźnię, a improwizacje ruchowe i dźwiękowe pozwalają dzieciom na spontaniczną ekspresję artystyczną.

- Autoekspresja: Dzieci mogą wyrażać siebie poprzez taniec, śpiew i grę na instrumentach, co rozwija ich kreatywność i osobowość.
- Aktywne słuchanie muzyki: Kształtowanie wyobraźni dźwiękowej poprzez świadome słuchanie muzyki (np. klasycznej).

MUZYKOTERAPIA

Muzykoterapia to metoda terapeutyczna wykorzystująca dźwięk, rytm i muzykę do poprawy zdrowia fizycznego, emocjonalnego i psychicznego, która może być aktywna (np. śpiew, gra na instrumentach) lub receptywna (słuchanie muzyki). Pomaga wspierać rozwój poznawczy, ruchowy i emocjonalny, a także radzić sobie z różnymi problemami, od zaburzeń depresyjnych po choroby neurologiczne i kardiologiczne. Zajęcia są dostosowywane do potrzeb dziecka i mogą odbywać się indywidualnie lub grupowo.

Jak działa muzykoterapia?

- Oddziaływanie na mózg: Bodźce dźwiękowe wpływają na sieci neuronowe w mózgu, zwiększając jego plastyczność.
- Wpływ na organizm: Muzyka wywołuje reakcje fizjologiczne, a także wpływa na doznania kinestetyczne.

Dwa główne podejścia:

- Muzykoterapia aktywna: Angażuje pacjenta w działania muzyczne, takie jak śpiew, gra na instrumentach, taniec czy improwizacja. Ma na celu twórcze pobudzenie.
- Muzykoterapia receptywna: Polega na słuchaniu muzyki w celu relaksacji, wizualizacji i refleksji. Pomaga dotrzeć do trudnych doświadczeń i emocji.

Co można osiągnąć dzięki muzykoterapii?

- Poprawa koncentracji i pamięci.
- Rozwój mowy i koordynacji ruchowej.
- Lepsze radzenie sobie z emocjami.
- Wyciszenie i relaksacja.
- Twórcze wyrażanie siebie.

METODY OPARTE NA SŁOWIE I OPowieści

BAJKOTERAPIA

To metoda terapeutyczna, która wykorzystuje bajki do wspierania rozwoju emocjonalnego, społecznego i edukacyjnego najmłodszych. Poprzez opowieści dzieci uczą się rozumieć i radzić sobie z emocjami, takimi jak strach, złość czy lęk, na przykładzie problemów bohaterów. Metoda ta służy także wyciszeniu, relaksacji i budowaniu więzi, a jej celem jest zapewnienie dzieciom ulgi emocjonalnej i wsparcia psychicznego.

Bajkoterapia w żłobku ma wpływ na :

- **Rozwój emocjonalny:**
Dzieci identyfikują się z bohaterami bajek, co pozwala im bezpiecznie przeżywać i przetwarzać własne emocje.
- **Rozwiązywanie problemów:**

Opowieści pokazują sposoby radzenia sobie z trudnymi sytuacjami (np. pierwszy dzień w żłobku), pomagając dzieciom zrozumieć, że nie są w nich same.

- **Wsparcie społeczne i edukacyjne:**

Bajki mogą wzmacniać pozytywne postawy, rozwijać wyobraźnię, budować pewność siebie i pomagać w nauce zasad społecznych.

- **Relaksacja:**

Bajki są skutecznym narzędziem do wyciszenia, uspokojenia i relaksacji, np. przed snem lub drzemką.

METODA SŁOWNA

Metoda słowna z dziećmi do lat 3 opiera się na **kąpieli słownej** poprzez opisywanie codziennych czynności i otoczenia, **zabawach z rytmem i rymami** (wierszyki, piosenki, zabawy paluszkowe) oraz **rozmowie i modelowaniu języka** (stosowanie pozytywnych zwrotów i przykładu). Ważne jest też zachęcanie do naśladowania i wspólnego odkrywania świata poprzez proste gry słowne.

Formy stymulacji rozwoju mowy

- **Kąpiel słowna:** Opisuj codzienne czynności, nazywaj przedmioty i ich cechy. Mów o tym, co robisz i co widzicie dookoła. Na przykład, podczas spaceru opisz pogodę i to, co mijacie (Drzewo jest wysokie, a tu rośnie kwiat).
- **Rymowanki i piosenki:** Rymowane zabawy angażują zmysły i pomagają w zapamiętywaniu nowych słów. Wykorzystaj proste wierszyki i zabawy paluszkowe, powtarzaj je w różnym tempie i tonie.
- **Zabawy paluszkowe:** Dotykowe zabawy z użyciem wierszyków i rymowanek, jak "Ręka, ręka, noga, noga", pomagają w budowaniu świadomości własnego ciała i relacji.
- **Rozmowa i pozytywne wzmocnienie:** Używaj pozytywnego języka i chwal dziecko za jego wysiłki. Zamiast mówić "Nie stój", powiedz "Czas usiąść". Stosuj zasadę "nie" tylko w sprawach bezpieczeństwa, a dla ułatwienia przechowuj niebezpieczne przedmioty poza zasięgiem wzroku.

METODA OPOWIEŚCI

Metoda opiera się na słowach, ruchu i wyobraźni, a konkretną techniką jest [opowieść ruchowa J.G. Thulina](#). Polega na ilustrowaniu ruchem słów opowiadanej przez opiekuna bajki, przy wykorzystaniu jedynie własnej wyobraźni, bez rekwizytów. Dzieci odtwarzają ruchem treści opowiadania, np. ruchy zwierząt lub czynności dorosłych, dzięki czemu ćwiczą koncentrację, kreatywność i ekspresję ruchową. Ważne jest, by opiekun nie demonstrował ruchów, aby uniknąć naśladowania, a każde dziecko interpretowało historię na swój własny sposób. Kluczowe jest budowanie relacji przez kontakt wzrokowy, niski poziom rozmowy oraz dostosowanie tempa do dziecka.

Kluczowe elementy metody

- **Słuchanie i odzwierciedlanie:** Dziecko, słuchając opowieści (np. o zmęczonym misiu), identyfikuje się z bohaterem i naśladuje jego zachowanie, poddając się sugestii z opowiadania.
- **Ruch i wyobraźnia:** Metoda opowieści ruchowej polega na ilustrowaniu słów ruchem. Dziecko, tworząc w wyobraźni obrazy, wykonuje ruchy, które jego zdaniem najlepiej odpowiadają treści opowieści.
- **Brak naśladownictwa:** Opiekun nie pokazuje ruchów, aby dzieci nie naśladowały go, lecz wyrażały treść opowieści po swojemu.
- **Wspieranie rozwoju:** metoda pomaga dzieciom w:
 - Rozwijaniu koncentracji uwagi i skupienia.
 - Wyrażaniu emocji i rozładowywaniu ich w sposób niewerbalny.

- Pobudzaniu wyobraźni wizualnej i ruchowej.
- Kształtowaniu kreatywności.

METODY WSPIERAJĄCE ROZWÓJ HIGIENICZNY I ZDROWOTNY

- **Nauka nocnikowania:** Stopniowe wprowadzanie nauki korzystania z nocnika.
- **Kształtowanie nawyków higieniczno-zdrowotnych:** Codzienne czynności, które budują zdrowe nawyki, np. mycie rąk.
- **Promowanie zdrowej diety:** Uczenie o zdrowym jedzeniu i przygotowywaniu prostych przekąsek.
- **Zabawy relaksacyjne:** Pomagają regulować napięcie i radzić sobie ze stresem.

METODY ORGANIZACYJNE I SPOŁECZNE

- **Rutyna i plan dnia:** Wprowadza ład, przewidywalność i poczucie bezpieczeństwa u dzieci.
- **Praca w grupie:** Uczy współpracy, rozwiązywania konfliktów i budowania relacji.
- **Uczenie empatii:** Pomaga w rozwoju emocjonalnym i rozumieniu innych.
- **Wspólne przeżywanie:** Uczestnictwo w uroczystościach rodzinnych czy żłobkowych, które wzmacniają więzi.

Metody społeczne w żłobku obejmują zabawy w grupie, które uczą współpracy, dzielenia się i czekania na swoją kolej. Kluczowe są również interakcje podczas codziennych czynności (np. wspólne posiłki), zajęcia artystyczne i ruchowe (np. malowanie w grupie, muzykoterapia), a także opowiadanie bajek terapeutycznych czy tworzenie bezpiecznej atmosfery opartej na empatii i zrozumieniu

Metody organizacyjne w żłobku obejmują planowanie rutyny dnia, które zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa poprzez uporządkowaną sekwencję czynności, oraz metody aktywizujące, takie jak zabawy badawcze, drama, pedagogika zabawy i muzykoterapia, które wspierają rozwój poznawczy, ruchowy i społeczny. Istotne są także metody oparte na obserwacji (np. tworzenie portfolio dziecka) oraz metody komunikacji z rodzicami (aplikacje mobilne, dzienniki elektroniczne, rozmowy bezpośrednie).

STANDARDY OPIEKI SPRAWOWANEJ NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3

STANDARD 6 WSPIERANIE U DZIECI POCZUCIA PRZYNALEŻNOŚCI I UWAŻNOŚCI NA INNE OSOBY
--

	Planowane działania realizowane w Żłobku Samorządowym „Uśmiech Malucha” w Kielcach
6.1. Wskazówki metodyczne dla personelu, sprzyjające rozwojowi u dziecka poczucia przynależności do grupy oraz zainteresowania innymi	1. Personel aranżuje przestrzeń tak, żeby dzieci mogły widzieć, co robią inni, m.in. poprzez: • podział sali na kilka stref wyposażonych w zróżnicowane zabawki i materiały, w których dzieci mogą podejmować różnorodne działania dostosowane do ich wieku i potrzeb rozwojowych; • zorganizowanie przestrzeni w sposób umożliwiający jej przekształcenie w odpowiedzi na aktualne zainteresowania dzieci (m.in. niskie regały oddzielające przestrzeń możliwe do przesuwania lub duże klocki

	oddzielające strefy aktywności). 2. Personel w relacjach z dziećmi stwarza sytuacje, w których mają one możliwość budowania poczucia przynależności do grupy m.in. poprzez: • rytuały codziennego przywitania i pożegnania; • wspólnie realizowany harmonogram dnia, z powtarzającymi się zabawami integrującymi dzieci; • aranżowanie wspólnych zabaw w kilkusobowym gronie; • włączenie dzieci w dekorowanie sali; • stwarzanie możliwości naśladowania innych dzieci i zabaw równoległych; • modelowanie społecznych interakcji podczas zabaw z dziećmi, w których uczestniczy; • zwracanie uwagi na sygnały zainteresowania dziecka innymi dziećmi i wspieranie nawiązywanie relacji między dziećmi; • wykorzystywanie wiedzy o zainteresowaniach i temperamencie dzieci do angażowania ich we wspólne zabawy.
6.2. Aktywności wspierające rozwój autonomii dziecka przez: 1) umożliwienie dzieciom podejmowania decyzji w sprawach ich dotyczących; 2) zwiększanie samodzielności dzieci	1. Wspieranie rozwoju autonomii dzieci realizowane są m.in. za pomocą : • aranżowania przestrzeni tak, żeby dzieci mogły się samodzielnie bawić; • umożliwiania dzieciom podejmowanie różnych ról (np. wyznaczanie w najstarszej grupie dyżurnego pomagającego w rozdawaniu sztuczków); • zostawiania dziecku czasu na samodzielnie wykonanie jakiejś czynności, np. przy ubieraniu się, sprzątaniu, łączeniu puzzli lub aranżacji kącika zabawy; • stwarzania możliwości dzieciom pomagania innym dzieciom; • wspierania samodzielnego rozwiązywania konfliktów między sobą; • udzielania dzieciom wsparcia w rozwiązywaniu konfliktów, jeśli same nie potrafią znaleźć rozwiązania problemu; • dawania dzieciom prawa do decydowania, czy chcą się bawić z innymi dziećmi szanowania ich wyborów.
6.3. Zadania personelu wspierające współpracę i komunikację dzieci w grupie	1. Zadania personelu w zakresie rozwijania u dzieci kompetencji społecznych mogą obejmować np.: • dawanie dzieciom wskazówek, jak ze sobą współpracować (np.: najpierw on, potem ty); • dawanie dzieciom możliwości decydowania, z kim chcą się bawić, samemu pozostając w pobliżu; • dawanie wskazówek, jak dziecko może się zachować w konkretnej sytuacji, a nie czego ma nie robić (koncentracja na komunikatach korygujących pozytywnych); • wprowadzanie zasad funkcjonowania dzieci w grupie i wyjaśnianie dzieciom ich znaczenia.
6.4. Celebrowanie świąt i innych ważnych wydarzeń	1. Celebrowanie zwyczajów i świąt oraz ważnych dla dzieci dni buduje ich samoświadomość jako ważnej jednostki w społeczności. Celebrowanie powinno dotyczyć spraw bliskich najmłodszym dzieciom, takich jak np.: • urodziny – ustalony z rodzicami prosty zwyczaj/rytuał świętowania w grupie urodzin, taki sam dla każdego dziecka; • Dzień Babci i Dziadka, Dzień Dziecka, Dzień Rodziny – wspólna celebrowanie świąt; • celebrowanie świąt o znaczeniu kulturowym czy religijnym (np.: Boże

	Narodzenie czy Wielkanoc), z założeniem i uważnością na różnice kulturowe – po uzgodnieniu z rodzicami.
--	---

STANDARD 7
ZAPEWNIENIE DZIECIOM WARUNKÓW DO POZNAWANIA I DOŚWIADCZANIA
OTACZAJĄCEGO ŚWIATA

	Planowane działania realizowane w Żłobku Samorządowym „ Uśmiech Malucha” w Kielcach
7.1. Wskazówki metodyczne dla personelu sprzyjające poznawaniu i doświadczaniu otaczającego świata przez dzieci	1. Personel wspiera dzieci w poznawaniu i doświadczaniu otaczającego świata poprzez np.: • zapewnienie dzieciom możliwości działania zarówno indywidualnie, jak i w małych grupkach czy w całej grupie; • umożliwienie dzieciom zabaw w różnorodnych kąciach tematycznych uzupełnianych regularnie (np.: raz na 7-10 dni) o nowe materiały, zabawki, przedmioty; • modyfikowanie tematyki kąciaków zgodnie ze zmieniającymi się zainteresowaniami dzieci i ich aktualnymi potrzebami; • zapewnienie, że dziecko decyduje czym, w jaki sposób i jak długo będzie się bawić; • stwarzanie możliwości dzieciom, żeby mogły brać udział w zajęciach zorganizowanych ale nienaleganie na ich udział; • organizowanie zabaw bazujących na bezpośrednim doświadczaniu i zabawie dzieci (np.: poprzez udostępnianie im przedmiotów

	codziennego użytku, którymi mogą manipulować); • dostosowanie czasu trwania zabaw do możliwości dzieci (zabawy trwają tak długo, jak długo dzieci są nimi zainteresowane); • dostosowanie tematyki organizowanych zabaw do aktualnych zainteresowań dzieci; • inspirowanie dzieci do poszerzania swojej wiedzy i umiejętności; • stwarzanie dzieciom możliwości mierzenia się z trudnościami/nowościami w relacjach z przedmiotami/innymi dziećmi; • stwarzanie dzieciom warunków i dawanie im czasu na eksperymentowanie oraz uczenie się na błędach; • zapewnienie dzieciom dostępu do materiałów wzbudzających ich ciekawość świata, do przedmiotów codziennego użytku oraz materiałów naturalnych; • zapewnienie dzieciom możliwości eksplorowania najbliższego otoczenia placówki; • zapewnienie dzieciom warunków do obserwowania zmian zachodzących w przyrodzie.
7.2. Aktywności wspierające u dzieci: 1) myślenie przyczynowo – skutkowe; 2) umiejętność obserwacji i doświadczanie otaczającego świata; 3) używanie określeń dla cech przedmiotów; 4) używanie określeń przestrzennych	1. Aktywności dzieci sprzyjających rozwojowi myślenia przyczynowo – skutkowego, takich jak np.: • wprawianie w ruch przedmiotów; • manipulacje światłem; • czynności odwracalne (wyjmowanie i wkładanie, pakowanie, przenoszenie); • czynności nieodwracalne (darcie, zgniatanie, zabawy lodem); • budowanie i burzenie; • rozciąganie. 2. Działania personelu kształtujące u dzieci umiejętności obserwacji i doświadczania otaczającego świata, takie jak np.: • dawanie dzieciom możliwości wyboru między różnymi produktami do jedzenia podczas posiłku; • umożliwianie zabawy przedmiotami wydającymi różne dźwięki; • umożliwianie zabawy w odkrywanie i znajdowanie; • umożliwianie eksplorowania natury i terenu na zewnątrz budynku. 3. Używania przez personel określeń dla cech przedmiotów, jak np.: • komentowanie i opisywanie znalezionych w koszu „skarbów”; • opisywanie doświadczeń dzieci, tego co widzą, słyszą i czym się bawią; • określanie i porównywanie przedmiotów w otoczeniu: duży-mały, większy-mniejszy; 4. Używania określeń przestrzennych, poprzez np.: • poszukiwanie ukrytych przedmiotów; • zabawy ruchowe na torze przeszkód; • układanie puzzli, klocków.

STANDARD 8 TWORZENIE DZIECIOM ŚRODOWISKA SPRZYJAJĄCEGO MÓWIENIU, SŁUCHANIU I POROZUMIEWANIU SIĘ

	Planowane działania realizowane w Żłobku Samorządowym „Uśmiech Malucha” w Kielcach
8.1. Wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się, z uwzględnieniem: 1) mówienia do dzieci; 2) aktywnego słuchania dzieci; 3) wzbogacania słownictwa dzieci	1. Personel wspiera u dzieci rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się m.in. poprzez: • dostosowywanie złożoności własnych wypowiedzi do poziomu komunikacji dziecka i nie infantylizowanie swojej komunikacji z dziećmi; • obserwowanie i odpowiadanie na werbalne i niewerbalne komunikaty płynące od dzieci; • używanie pytań zarówno otwartych, jak i zamkniętych, na które dzieci mogą dać krótką odpowiedź; • używanie pytań rozszerzających lub inicjujących rozmowę w sposób budzący zainteresowanie albo działanie dziecka; • czekanie na odpowiedź dziecka (werbalną lub niewerbalną), zanim przejdzie się do następnych pytań lub komentarzy; • stosowanie różnorodnych form wypowiedzi (pytania, zdania twierdzące, wykrzyknikowe itd.); • stosowanie wyjaśnień, aby pomóc dziecku zrozumieć dane zjawisko; • rozszerzanie języka i słownictwa dzieci, za pomocą określeń opisujących dane zjawisko, sytuację czy przedmiot i łącząc je ze słowami, które

	dziecko zna; - wypowiadanie się pełnymi, choć krótkimi zdaniami; - rozwijanie rozmowy, utrzymującej dłużej uwagę dzieci przy danym temacie; - angażowanie dziecka w słowną interakcję opartą zarówno na wspólnie dzielonym doświadczeniu, jak i osobistych doświadczeniach dziecka; - wyraźne artykułowanie, modelowanie głosu, żeby wzmocnić zaangażowanie dzieci w rozmowę; - używanie różnych słów z różnych kategorii (przedmioty, działania, uczucia, funkcje); - częste stwarzanie dzieciom okazji do wspólnego czytania książek, oglądania ilustracji; - podczas czytania zachęcanie dzieci do aktywności takich jak: przewracanie kartek, zadawanie pytań, odpowiadanie na pytania, podążanie za rymami, powtarzanie znanych fragmentów; - pokazywanie i opisywanie ilustracji w książeczkach, zachęcanie do rozmowy na temat treści i ilustracji; - stwarzanie dzieciom okazji do samodzielnego oglądania książek; - opowiadanie dzieciom różnych historii i bajek; - objaśnianie znaczenia nowych słów przy wykorzystaniu gestów i mimiki; - stosowanie uproszczeń (ale nie języka „dziecinnego”) w kontaktach z dziećmi jeszcze nie mówiącymi lub zaczynającymi mówić, używanie krótkich zdań.
8.2. Aktywności obejmujące: 1) rozmowy z dziećmi; 2) komunikowanie się dzieci ze sobą oraz personelem; 3) aktywny udział dzieci we wspólnym czytaniu, słuchaniu tekstów, utworów, książek	1. Wskazówki metodyczne, które pomagają personelowi wspierać rozwój językowy i umiejętności komunikacyjne dzieci: - częste rozmawianie z dziećmi; - rozmawianie z pacynkami, paluszkami; - towarzyszenie dzieciom, kiedy coś ustalają między sobą; - rozmowy z dziećmi na temat tego, co jest aktualnie przedmiotem ich uwagi; - wspieranie komunikowania się dzieci ze sobą oraz personelem (zabawy w telefon, w przyjęcie, w dom); - towarzyszenie dzieciom w zabawach i częste komentowanie tego co one robią; - dopytywanie dzieci o ich potrzeby w czasie codziennych czynności, takich jak toaleta czy jedzenie; - zachęcanie dzieci do aktywnego udziału we wspólnym czytaniu książek, słuchaniu tekstów, utworów; - kultywowanie rytuałów w ciągu dnia – czytania (ulubiona książka, ulubione rymowanki), zabaw muzyczno – ruchowych; - opowiadanie książek z obrazkami (pokaż gdzie jest...).

STANDARD 9
KSZTAŁTOWANIE OTOCZENIA UMOŻLIWIAJĄCEGO ROZWÓJ SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ DZIECI
ORAZ ANGAŻOWANIE ZMYŚŁÓW

	Planowane działania realizowane w Żłobku Samorządowym „Uśmiech Malucha” w Kielcach
9.1. Wskazówki metodyczne dla personelu, które wspierają rozwój fizyczny dzieci, uwzględniające: 1) rozwój sprawności dzieci w zakresie małej motoryki; 2) rozwój percepcji zmysłowej dzieci; 3) rozwój sprawności dzieci w zakresie dużej motoryki	1. Przykłady wskazówek metodycznych sprzyjających rozwojowi sprawności fizycznej i sensorycznej u dzieci: • dbanie o organizację sali oraz przestrzeni na zewnątrz w taki sposób, żeby dzieci miały wiele okazji do ćwiczenia umiejętności ruchowych; • umożliwianie dzieciom codziennego kontaktu z materiałami dotyczącymi zmysłów; czucia, smaku, zapachu, wzroku, słuchu, propriocepcji i równowagi; • zapewnienie dostępu do wody, piasku, ciastoliny, naturalnych materiałów o różnorodnej fakturze i zapachu, materiałów dźwiękowych; • dbanie o to, aby natężenie dźwięków lub bodźców wzrokowych nie przytłaczało dzieci; • zapewnianie w ciągu całego dnia różnorodnych aktywności sensorycznych stosownie do potrzeb dzieci; • wspieranie niemowlaków w nauce kontrolowania ruchu ciała i nauce stania, czworakowania i chodzenia; • stwarzanie niemowlakom możliwości samodzielnego badania

	różnorodnych obiektów, także własnych rąk i nóg oraz twarzy; • stwarzanie niemowlakom możliwości eksplorowania przestrzeni przez przenoszenie ich w różne miejsca, w których mają nowe wyzwania w dążeniu do interesujących je przedmiotów; • bawienie się z dziećmi w zabawy ruchowe, podążanie za tym co robią dzieci (np.: turlanie, czworakowanie); • zachowywanie czujności co do bezpieczeństwa dzieci, ale bez powstrzymywania ich przed podejmowaniem nowych zadań ruchowych; • stwarzanie dzieciom warunków do podejmowania nowych wyzwań związanych przemieszczaniem się i uczeniem nowych umiejętności motorycznych w granicach akceptowalnego ryzyka; • umożliwianie dzieciom wielokrotnego powtarzania i ćwiczenia konkretnych umiejętności ruchowych tak długo, jak długo są tym zainteresowane; • dostarczanie dzieciom okazji do ćwiczenia siły i sprawności ruchowej; • stwarzanie dzieciom możliwości ćwiczenia sprawności rąk, dłoni i palców, w szczególności przez zostawienie im czasu na zabawę i manipulację; • umożliwianie dzieciom ćwiczenia koordynacji wzrokowo – ruchowej, np.: podczas jedzenia, ubierania się i codziennych czynności.
9.2. Aktywności wspierające rozwój sprawności fizycznej dzieci i angażowanie zmysłów, w tym: 1) zabawy angażujące zmysły: wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku; 2) zabawy wspierające rozwój motoryki małej; 3) ćwiczenie koordynacji wzrokowo – ruchowej i równowagi; 4) zabawy wspierające czucie głębokie oraz kształtujące schemat własnego ciała; 5) aktywności w zakresie dużej motoryki ze szczególnym uwzględnieniem zabaw w powietrzu.	1. Zabawy angażujące zmysły wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku: • ścieżki sensoryczne – chodzenie na bosaka po trawie, piasku; • zabawy wodą, błotem, piaskiem; • malowanie rękami; • słuchanie i wydawanie dźwięków; • próbowanie ziół; • wąchanie kwiatów, roślin; • testowanie smaków; • zabawy koszykiem skarbów. 2. Zabawy wspierające rozwój motoryki małej: • zabawa klockami; • wkładanie i wyjmowanie elementów z pojemników; • papier: chwytanie, darcie, składanie; • malowanie farbami; • ciastolina, plastelina, ciasto: lepienie, wałkowanie; • przyczepianie i odczepianie; • włączanie przycisków. 3) Ćwiczenia koordynacji wzrokowo – ruchowej i równowagi: • wspinanie się z wykorzystaniem poduszek, krzeselek, mocnych pudeł; • chodzenie po śladzie; • samodzielne jedzenie; • malowania; • mycie rąk; • sprzątanie zabawek do pudeł; • zabawy piłką – rzucanie, łapanie, turlanie.

	4) Zabawy wspierające czucie głębokie oraz kształtujące schemat własnego ciała: • turlanie; • huśtanie się; • przeciskanie się przez tunel; • otulanie kocem; • masowanie. 5) Aktywności w zakresie dużej motoryki ze szczególnym uwzględnieniem zabaw na powietrzu: • zabawy w torze przeszkód; • swobodne zabawy na zewnątrz na nierównej powierzchni; • bieganie; • wspinanie się; • skakanie; • przechodzenie przez przeszkody; • popychanie i ciągnięcie przedmiotów i zabawek; • kopanie w piaskownicy.
--	--

STANDARD 10 ZAPEWNIENIE DZIECIOM WARUNKÓW DO TWÓRCZEJ EKSPRESJI I KONTAKTU Z RÓŻNYMI WYTWORAMI KULTURY I SZTUKI

	Planowane działania realizowane w Żłobku Samorządowym „Uśmiech Malucha” w Kielcach
10.1. Wskazówki metodyczne dla personelu oraz niezbędne warunki umożliwiające dzieciom: 1) działania twórcze; 2) dostęp do wytworów kultury	1. Wskazówki metodyczne sprzyjające rozwojowi twórczej ekspresji dzieci i stwarzające dzieciom możliwości kontaktu z wytworami kultury i sztuki – przykłady działań personelu: • wspieranie dzieci przez informacje zwrotne w czasie aktywności twórczych bez poprawiania ich i oceniania; • zapewnienie dzieciom czasu na szukanie kreatywnych rozwiązań w ciągu całego dnia; • stwarzanie dzieciom możliwości do kreatywnych działań konstrukcyjnych (klocki, pudła, pojemniki); • stwarzanie dzieciom okazji do tańczenia i śpiewania; • zapewnienie w ciągu całego dnia dostępu do różnorodnych materiałów plastycznych, takich jak: kartki, kredki, mazaki, plastelina, ciastolina, nożyczki (dla najstarszych dzieci), klei; • zapewnienie miejsca gdzie dzieci mogą swobodnie tworzyć; • umożliwienie dzieciom rysowania i malowania na pionowych płaszczyznach (co najmniej wielkości A3) na wysokości ich wzroku; • zapewnienie, żeby wśród materiałów do zajęć plastycznych dostępnych dla dzieci nie dominowały gotowe szablony (plansze, kolorowanki, karty do wypełniania); • w organizowanych zajęciach plastycznych unikanie sytuacji kiedy

	cała grupa robi to samo; • koncentracja na procesie tworzenia, a nie na wyniku; • dostarczanie dzieciom możliwości obcowania ze sztuką (rzeźbą, malarstwem, rysunkami) o wysokiej jakości artystycznej; • zapewnienie, żeby muzyka jakiej słuchają dzieci była wysokiej jakości (zarówno chodzi o jakość odtwarzania jak i repertuar); • zapewnienie dzieciom dostępu do książek z szatą graficzną wysokiej jakości oraz do albumów ze zdjęciami; • umożliwienie dzieciom aktywności twórczej na zewnątrz budynku – w naturze.
10.2. Działania personelu zachęcające dzieci do: 1) wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach; 2) wyrażania twórczej ekspresji przez umożliwienie dzieciom wykorzystywania różnorodnych materiałów, 3) poznawania różnych wytworów kultury	1. Wspieranie wyrażania przez dzieci twórczej ekspresji w różnych formach: • zabawa w orkiestrę – granie na różnych instrumentach wydających dźwięki; • malowanie wodnymi farbami, w tym też rękami na dużych płaszczyznach; • zabawy z ciastem i innymi miękkimi materiałami; • zachęcanie dzieci do śpiewania i tańczenia; • umożliwianie tworzenia konstrukcji z małych i dużych elementów; • współtworzenie z dziećmi własnych instrumentów dźwiękowych (rurki z przesypującymi się elementami, szeleszczące papierki); • wspólne śpiewanie piosenek i tańczenie; • powtarzanie wierszyków. 2. Umożliwianie dzieciom wyrażania twórczej ekspresji przez zachęcanie ich do wykorzystywania różnorodnych materiałów, takich jak woda, piasek, błoto, trawa, liście, kamienie, zioła, warzywa, owoce. 3. Zapoznavanie dzieci z różnymi wytworami kultury, poprzez: • teatryki w wykonaniu opiekunów lub zaproszonych artystów; • słuchanie muzyki na żywo (np.: gry na instrumencie); • słuchanie muzyki klasycznej; • ekspozycję reprodukcji malarstwa lub rzeźby; • kontakt z książkami o wysokich walorach artystycznych (graficznie i językowo).